

STUWEN IN DE MAAS

VOORAF

In deze les

- bespreek je wat je weet over de Maas
- beantwoord je vragen over de tekst
- maak je woorden met ont- en -baar
- zoek je de oorzaken en gevolgen in de tekst

OPDRACHT 1 / WAT WEET JE VAN DE MAAS?

A Lees de tekst nog niet.

Bespreek samen: zijn de beweringen waar of niet waar?

Bij nee, schrijf erachter wat je weet.

1 De Maas loopt door het noorden van Nederland. ~~Ja~~/nee Door het zuiden van Nederland

2 De Maas overstroomt wel eens. Ja/~~nee~~ .....

3 De Maas begint in Zwitserland. ~~Ja~~/nee In Frankrijk

4 De Maas stroomt bij Amsterdam in de zee. ~~Ja~~/nee In het Haringvliet, ten zuiden van Rotterdam

B Geef antwoord op de vraag.

5 Welke grote stad ligt aan de Maas? Maastricht

AAN DE SLAG

OPDRACHT 2 / VRAGEN OVER DE TEKST BEANTWOORDEN

A Lees nu de tekst en beantwoord vragen over feiten uit de tekst.

Bedenk zelf ook twee vragen en schrijf ze op, met het antwoord.

1 Door welke landen stroomt de Maas? **Frankrijk, België en Nederland**

2 Wat voor soort rivier is de Maas? **Regenrivier**

3 Wanneer wordt een stuw opengezet? **Wanneer er plotseling veel water door de rivier stroomt (r.18/19)**

4 .....

5 .....

B Beantwoord nu denkvragen over de tekst. Bedenk zelf ook nog een denkvraag.

1 Hoe komt het, dat de Maas vaak overstroomt? Noem twee oorzaken.

a **De regen valt het hele jaar door.**

b **Doordat de Maas in een klein gebied stroomt, regent of sneeuwt het vaak overal tegelijk.**

2 Hoe kunnen de vissen toch doorzwemmen? **Om de stuwen heen zijn vistrappen gebouwd. (r.29/30)**

3 Wie zijn er erg blij met de stuwen in de Maas? **De schippers en de mensen die langs de rivier wonen. (r.26/27)**

4 In r.26/27 staat dat de rivier bevaarbaar is. Er zijn kanalen om de stuw heen gegraven. Maar er is soms een groot hoogteverschil. Waarmee wordt dat opgelost, denk je? Zet een cirkel om het goede antwoord.

a bruggen   b dammen   **c sluizen**   d trappen

KEUZE-OPDRACHT
Oefenen met woorden

OPDRACHT 3A / WOORDEN MET ONT- EN -BAAR

A Markeer eerst zelf in de tekst de woorden die je niet kent. Bespreek deze woorden daarna met elkaar. Blijven er nog woorden over die je niet kent? Zoek die dan op in het woordenboek.

B In regel 3 staat “ontspringt”. Schrijf de betekenis in het schema.
Bedenk zelf nog vier woorden die beginnen met ont-. Schrijf ze in het schema.

Woord met -ont	Betekenis
1 ontspringt	ontstaan, beginnen
2	
3	
4	
5	

Let op: “ont-” aan het begin van een woord betekent vaak dat iets begint. Bijvoorbeeld: ontbranden, ontsteken, ontvlammen, ontwaken, ontwerpen. In andere woorden kan “ont-” betekenen dat er iets verdwijnt, bijvoorbeeld ontwapenen, ontkleden, onthoofden, onterven. Kijk in het schema of jouw woorden hierbij passen.

C Wat betekent “bevaarbaar” (27)? Schrijf de betekenis in het schema. Bedenk zelf nog vier woorden die eindigen op -baar. Schrijf ze in het schema en zet de betekenis erachter.

Woord op -baar	Betekenis
6 bevaarbaar	kan bevaren worden
7	
8	

9	
10	

Let op: “-baar” aan het eind van een woord betekent “kan ... worden”. Bijvoorbeeld: “bewoonbaar” betekent: kan bewoond worden. Kijk in het schema of jij de goede betekenissen opgeschreven hebt.

KEUZE-OPDRACHT

Oefenen met strategieën

OPDRACHT 3B / OORZAKEN EN GEVOLGEN

A In regel 13/14 staat: “Het gevolg is dat het waterpeil van de rivier vaak snel kan veranderen”. De oorzaak staat in regel 12/13. Schrijf de oorzaak in het schema en maak het schema af.

Oorzaak	Gevolg
Het regent of sneeuwt vaak overal tegelijk.	Het waterpeil van de rivier kan vaak snel veranderen.
Stuwen houden de rivier bevaarbaar.	De schippers kunnen doorvaren.
De stuw wordt dichtgezet.	Er komt meer water in een ondiep deel van de rivier.
Er zijn vistrappen gebouwd.	De vissen kunnen doorzwemmen.
De stuw wordt verder opengezet.	Het water stroomt sneller door.
Er staan stuwen in de Maas.	Er zijn geen overstromingen meer.

B Beantwoord nu deze vragen met behulp van het schema. Begin steeds met “Doordat”.

1 Hoe komt het, dat de schippers kunnen doorvaren? **Doordat de stuwen de rivier bevaarbaar houden.**

2 Hoe komt het, dat er meer water in een ondiep deel van de rivier komt? **Doordat de stuwen worden opengezet.**

3 Hoe komt het, dat de vissen kunnen doorzwemmen? **Doordat er vistrappen zijn gebouwd.**

C Maak nu zin 1 af. Bedenk ook zelf een zin die begint met “Doordat”, en schrijf hem bij 2.

1 Doordat er stuwen in de Maas zijn gebouwd, **zijn er geen overstromingen meer.**

2.....

TOT SLOT

OPDRACHT 4 /**HELP! EEN OVERSTROMING!**

Stel je voor: je woont vlakbij de Maas. Het regent en regent, maar .... de stuw bij jullie in de buurt werkt niet. De politie belt: “Over een uur staat jullie huis onder water, dus jullie moeten nu weg! Iedereen mag één grote sporttas met spullen meenemen”.

Bedenk: wat neem je mee en waar ga je het liefst naartoe met je gezin?

Let op: alles wat je achterlaat, spoelt misschien weg. En vergeet niet: **één** sporttas!

Schrijf hier op wat je meeneemt:

Schrijf hier op waar jullie naartoe gaan, en waarom:

Vergelijk nu samen wat jullie meenemen en waar jullie naartoe gaan. Hebben jullie hetzelfde gekozen? Waarom wel of niet?

OPDRACHT 5 / EVALUEREN

Gebruik het antwoordenblad om deze les na te kijken.
Kruis aan wat je nu kunt en wat nog beter kan.

Dit heb ik gedaan	Dit kan ik al	Dit kan nog beter
Bespreken wat ik weet over de Maas		
Vragen over de tekst beantwoorden		
Woorden maken met -ont en -baar		
Oorzaken en gevolgen zoeken in de tekst		